

Broër Piet nam, toen hij haar wou groeten,
Zijn petjen af;
Maar zij bleef stijf staan op haar voeten,
Zei boef noch baf.

Ik gaf haar gist'ren harde klappen,
Die stoute meid!
Zij wou niet van mijn tulband happen
Uit koppigheid.

Nooit wil zij aardig met mij spelen!
't Geeft mij verdriet.
Heusch, zij begint mij te vervelen,
Ik houd haar niet.

Ik denk haar ook terug te geven
Aan oome Jan;
Hij gaat toch met een week of zeven
Weer naar Japan.

NATHAN LEYSER EN ZIJN KLEINZoon.

Gij hebt Nathan Leyser toch wel gekend, of althans van hem gehoord? Mij dunkt, alle menschen in ons stadje weten wie Nathan Leyser is, en velen groeten hem, als hij langs de straat gaat. Hij is dan ook zeer kenbaar aan zijn langen dikken baard, waarin nog geen enkel grijs haartje zit; aan zijne vriendelijke oogen en den glimlach, die bijna altijd zijne wangen plooit, en vooral aan zijn donker groene jas, die, zomer of winter, tot aan zijn hielen afhangt.

Zoolang mij heugt heeft Nathan Leyser in het hoekhuis gewoond van de Grootte markt, een tamelijk groot huis, dat hij van zijn ouders geërfd had. De meeste kamers van dit huis stonden en staan nog vol ouderwet-sche kisten en kasten, tafels en stoelen, klokken, chiffonnières, bureaux en ander huis-raad, en alle hoeken, kisten en kasten zijn belegd of bezet met voorwerpen van waarde: rijk versierde kandelaars, pendules, kostbare lampen, antieke glazen, flesschen en kruiken; en in de kasten vele zijden japonnen en uniformen met goud en galon geborduurd. Men zegt ook, dat Nathan Leyser nog een bijzondere kast heeft; geheel van ijzer, en dat die kast vol zit met goud en zilver en gereed geld. Dat Nathan er goed inzit, weten ook sommige heeren in de stad, die geld noodig hebben en dit tegen matigen interest van hem komen leenen. Alle dagen, als hij tehuis is, kunnen zij tegen goede waarborgen, geld van hem ter leen krijgen, maar niet op Vrijdagavond, wanneer de Sabbat is aangebroken en Nathan bij het

licht eener groote lamp met vier armen, zijn gebed opzendt tot den God zijner vaderen: Abraham, Izaäk en Jakob. Ook Zaterdag is Nathan voor niemand te spreken, die komt om geld te leenen of wat te verhandelen. Maar Zaterdag avonds dan kan men bij hem terecht; dan is de Sabbat voorbij.

De menschen roemen Nathan Leyser zeer. Zij noemen hem den braven jood van het hoekhuis, en zoover men nagaan kan, waren zijn ouders ook brave joden geweest, die door een eerlijken handel, door vlijt en spaarzaamheid van God gezegend waren. Velen bejammeren het wel, dat Nathan geen Christen is. Zij zouden het zoo gaarne gezien en uit zijn mond gehoord hebben, dat hij openlijk den Messias als zijn Heiland en Zaligmaker had beleden, en menigeen heeft het reeds beproefd hem daartoe te bewegen, maar dan had Nathan, met een glimlach op de wangen en op zijne gewone vragende manier van spreken, steeds geantwoord: »En zou ik den Messias belijden? Woont Hij niet in mijn hart? En verwacht ik Hem niet te Jeruzalem? Zal de Messias komen? Ben ik er dan niet bij? Vind ik Hem niet in mijn heilige boeken? Wat kan ik nog meer verlangen?»

Verder kon men het met hem niet brengen. Hij bleef er bij, dat de Messias te Jeruzalem zou komen en dat hij, 't zij hij nog leefde of na zijn dood, Hem daar zou zien.

Trouw bezoekt hij Vrijdagavonds, Zaterdag en op de joodsche feestdagen de Synagoge. Dan kan men hem het hoekhuis zien uitko-

men, met een boek onder den arm en een gescheurde lap zijde of laken over den schouder, zooals dit bij de joden gebruik is. Af

hoort men hem fluisteren: »Zal de Messias niet te Jeruzalem komen? Hoop ik niet er bij te zijn?»

Zuinig als hij is, doet hij dit met een stukje krijt op de tafel.

en toe bezoekt hij ook de Christelijke kerk, vooral wanneer er een bekeerde Rabbijn of een Zending onder Israël zal spreken. Dan luistert hij aandachtig, en als hij heengaat,

Nathan Leyser woont alleen in dat hoekhuis. Zijne vrouw is een paar jaar geleden gestorven, en zijne kinderen, zonen en dochters, zeven in getal, zijn getrouwd en her-

en derwaarts verzeild. 't Gaat hun ook goed. De zegen van het ouderlijke huis achtervolgt hen.

Verleden zomer kreeg Leyser een zijner kleinzonen te logeeren. 't Was een jongen van twaalf jaren, met een schranderen blik, die soms iets geslepens uitdrukte.

Op zekeren middag zit Izaak bij zijn grootvader, die naar een verkooping geweest is en te huis narekent wat hij uitgegeven heeft. Zuinig als hij is, doet hij dit met een stukje krijt op de tafel — en deelt zijn kleinzoon mede wat hij gekocht heeft en hoe hij hoopt alles met een klein winstje te verkoopen.

»Grootvader,» zegt Izaak, »is niet alles wat men koopt en betaalt ons eigendom?»

»En waarom zou het dat niet zijn? En waarom vraag je dat?»

»Wel, heeft grootvader niet het goudtientje teruggebracht, dat in de voering van het vestjeszakje zat, dat grootvader gekocht had? Was dat goudtientje niet bij het vest en behoorde dit dan niet bij den koop?»

»Zal ik niet zeggen neen,» antwoordde Leyser. »Heb ik toch het vest gekocht en niet het goudtientje? Eerlijk duurt het langst, mijn zoon. Zou ik rust gehad hebben, als ik het goudstuk had behouden? Zou ik dit niet hebben gestolen? Zou ik den man niet hebben bedrogen? Zou ik op Sabbat in de Synagoge kunnen gaan als een dief? Zou de Almachtige niet op mij toornen?»

Izaak dacht eenigszins anders als zijn grootvader; hij bromde zoowat binnensmonds en toen Leyser dit hoorde, ging hij voort:

»Moet ik je het nog bewijzen, dat eerlijkheid het langst duurt. Spreken er onze Heilige boeken niet van, dat wij eerlijk en recht-

schapen moeten handelen? En zeggen de profeten niet, dat diefstal een gruwel is in de oogen van den Almachtige, die alles ziet? En zegt Jeremia niet, dat schande op diefstal volgt? Kun je 't niet lezen in Jeremia 2 vs. 26? En haalt het geen vloek op de huisgezinnen, als men anderen iets onthoudt of ontsteelt — is dat niet hetzelfde? — wat hun toekomt? Neen, mijn zoon, eerlijk duurt het langst. En heb ik je niet, toen je nog een dreumes van zes jaren was, de geschiedenis verteld van den gevloekten Achan? En ken je die geschiedenis nog niet? Weet je het niet wat er gebeurd is met Achan, den zoon van Charmi, uit den stam van Juda, die het verbannene genomen, gestolen en in zijne tent verborgen had? Had hij niet gestolen een Babylonisch kleed, twee honderd sikkelen zilver en een gouden tong? En werd hij niet gesteenigd? Vloek over hem!»

Bij deze woorden keerde zich Nathan Leyser om, waarbij zijn gelaat de grootste verachting te kennen gaf.

»En — dus ging hij voort — heb ik je niet nog meer geschiedenissen uit onze heilige boeken verteld? Zou je 't niet meer weten van Gehazi, die de wisselkleeren en buidels met geld aan Naäman den Syriër ontstal? En wat denk je, waardoor Baron Rothschild zoo rijk is geworden? Je zult zeggen door vlijt en spaarzaamheid. Goed. Maar was een zijner voorvaderen niet een man, die het geld, hem door een vorst toevertrouwd, eerlijk teruggaf? En heeft hem God daarvoor niet gezegend? En hebben zijne kinderen niet in dien zegen gedeeld? Ik zeg je, Izak, wees eerlijk, blijf eerlijk en God zal je zegenen.»

116. Verward.

Ontwar eens het volgende versje:
Nee wuele si ijnekieg, miedan,

Eid gnab si ovor miendan.
Neijz goenr ne ijnz ensu
Znij oergort and eid avn nee ersu.